

UDVARHELY VÁRMEGYE

HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden héten egyszer: esütörtökön.

<p>ELŐFIZETÉS:</p> <p>Közégek- és körjegyzőknek Egész évre 6 K Magánosoknak 10 K A „Székely-Udvarhely” előfizetőinek 8 K Egy példány 50 fillér.</p>	<p>Szerkeszti: GRÓF LÁZÁR ADÁM, vármegyei főjegyző.</p> <p>Kiadja: BETECH PÁL könyv- és újságkiadó.</p>	<p>SZERKESZTŐSÉG: Udvarhely vármegye székházában. I. em. 13. ajtó.</p> <p>KIADÓHIVATAL: Belegyháza könyv- és újságkiadó- hivatala, Kossuth-utca.</p>
--	---	--

I. Vármegyei szabályrendeletek és közérdekű határozatok.

II. További intézkedést igénylő általános jellegű rendeletek.

5387—1903. alisp. sz.

Mindhárom főszolgabírónak és Székelyudvarhely város polgármesterének.

A honvédelmi m. kir. miniszter urnak folyó évi 4010. szám alatt kiadott leirata folytán értesitem, hogy a „mozgósítási utasítás a járási tisztviselők számára” című könyv 11. pontjának 5. bekezdése szerint előirt s május hó 31-ére esedékes jelentés hozzám a folyó évben csak a főszorozás megtörténte után terjesztendő fel.

Székelyudvarhely, 1903. június 26.

Dr Damokos,
alispán.

III. Általános jellegű, de további intézkedést nem igénylő rendeletek, értesítések és más közlemények.

5828—1903. alisp. sz.

Udvarhely város polgármestere és valamennyi község előljáróságának.

Értesitem, hogy Patakfalva község bivalyállományában a bivalyvész szörványosan fellép-
vén, az udvarzárlat elrendeltetett.

Székelyudvarhely, 1903. június 26.

Dr Damokos,
alispán.

5683—1903. alisp. sz.

Udvarhely város polgármestere és valamennyi község előljáróságának.

Értesitem, hogy Kápolnásoláhtalu sertésállományában a sertésvész szörványosan fellép-
vén, az udvarzárlat elrendeltetett.

Székelyudvarhely, 1903. június 22.

Dr Damokos,
alispán.

5704—1903. alisp. szám.

Udvarhely város polgármestere és valamennyi község előljáróságának.

Értesitem, hogy a Zombor község loállományában szörványosan uralgott rühkór megszün-
ven, vonatkozó udvarzárlat feloldatott.

Székelyudvarhely, 1903. június 22.

Dr Damokos,
alispán.

5636—1903. alisp. sz.

Udvarhely város polgármestere és valamennyi község előljáróságának.

Értesitem, hogy Parajd község loállományában a rühkór szörványosan fellép-
vén, a legelőzárlet elrendeltetett.

Székelyudvarhelyen, 1903. évi június 22.

Dr Damokos,
alispán.

5814—1903. alisp. sz.

Udvarhely város polgármestere és valamennyi község előljáróságának.

Értesitem, hogy Homoródszentmárton község bivalyállományában szörványosan uralgott bi-

valyvész járványossá vált, a községi zárlat a bi-
valyok és sertésekre nézve elrendelgetett.

Székelyudvarhelyen, 1903. június 26.

Dr Damokos,
alispán

Sz. 5709—903. alisp.

K ö r r e n d e l e t

az utadók után szedendő késedelmi kamatok
tárgyában.

Valamennyi községi pénztárnoknak.

A m. kir. adóhivatalok számadásainak felül-
vizsgálatánál észleltetett, hogy az 1902. évről
hátrálékban maradt utadók behajtása és beszedése
alkalmával a községi pénztárnokok késedelmi ka-
matot rendszerint nem szednek.

Figyelmeztetem Czimet, hogy a szabályszerű
időben be nem fizetett utadók után mindenkor a
törvényes késedelmi kamat felszámítandó és sze-
dendő. Be nem szedett késedelmi kamatokért
Czim felelős.

Székelyudvarhelyen, 1903. június 25.

Dr Damokos,
alispán.

5963—1903. alisp. sz.

Három járási főszolgabírónak és Udvarhely város
polgármesterének.

Belügyminiszter urnak f. évi 62286. számú
körrendeletét tudomásvétel céljából közlöm.

Székelyudvarhely, 1903. június 30.

Dr Damokos,
alispán.

(Másolat.)

62286—903. V—c. B. M. számú körrendelet az
elhagyott gyermekek részére az adóhivataloknál
utalványozott tartásdíjak beszüntetése és a szál-
litási költségek utalványozása tárgyában.

Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóság-
nak és valamennyi úrvasútnak.

Folyó évi május hó 7-én 46547. szám alatt
kelt körrendeletemben értesítettem, hogy a tör-
vényhatóság útján közvetlenül elhelyezett gyerme-
kek után az orsz. betegápolási alapból a meg-
felelő adóhivataloknál fizetett tartásdíjak f. évi
május 1-től kezdődőleg az illető nevelőszülőknek
az állami gyermekmenhely útján fognak fizettetni.

Ismételten előfordult azonban, hogy olyan
esetekben, a mikor 1903. évi május 1-én túl a
gyermek szüleinek vagyoni, vagy kereseti viszo-
nyaiban olyan változás állott be, hogy az elha-
gyottság ismérvei megszűntek, vagy pedig a gyer-
mek meghalt, a már utalványozott tartásdíjak be-
szüntetése végett az adóhivatalok, községek illetve
törvényhatóságok hozzám tettek előterjesztést.

Minthogy az utalványozási jogot május hó
1-től kezdődőleg az illető állami gyermek men-

helyek igazgató-főorvosai gyakorolják, ennél fogva
a tartásdíjak beszüntetését is ők rendelik el.

Utásítom tehát czímedet, hogy mindazokban
az esetekben, amikor a szülők vagyoni, vagy ke-
reseti viszonyaiban beállott javulás folytán, vagy
a gyermek elhalálózása folytán a tartásdíjak to-
vábbi fizetésének helye nincsen, erről közvetlenül
ezen állami gyermekmenhelyet értesítse, amely-
nek kötelekebe a gyermek tartozik, illetve tar-
tozott

Utásítom továbbá, hogy az országos beteg-
ápolási alap terhére gondozott gyermekek után
felmerült mindennemű szállítási és egyéb költség
megtérítése, ha a költség folyó évi május hó 1.
után merült fel, szintén azon állami gyermek-
menhelynél kérendő, amelynek kötelekebe a gyer-
mek tartozik

Önként értetődik, hogy a folyó évi május
hó 1. előtti időben felmerült ilyenmü költségek
és a tartásdíjnak az előbbi pontban említett okok-
ból való beszüntetése úgy mint eddig ezentul a
belügyminiszteriumnál kérendő.

Budapesten, 1903. június 25.

A miniszter helyett:

SZÉLL IGNÁCZ, s. k.
államtitkár.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter. (Másolat.)

69278. szám. IX.

A mezőgazdasági terményeknek üzletszerű-
leg clemi erővel való cseplésével foglalkozó vállal-
atok az iparhatóság b) lajstromba nem vezetendők
be. Az ipari törzskönyvek létesítése tárgyában
83405—900. sz. a. kelt rendelettel ugyanis az
iparüzők számának állandó nyilvántartása mellett
az is czélba vétetett, hogy az 1893. évi XXVIII.
t. cz. 14. §-ában körülírt iparfelügyelői vizsgálato-
k czéljaira a gyári vállalatok, vagy a gyári
jellegű ipartelepek külön törzskönyvekben álla-
ndóan nyilvántartassanak.

Az idézett rendelet az egyes ipartelepeknek
a gyári törzskönyvbe való sorozását az 1893. évi
XXVIII. t. cz. 15—17. §-aira alapítja s minthogy
a 23068—902. sz. rendelet a bér, vagy rész fe-
jében cseplő vállalatokat az ipari üzemek közé
sorozta, e vállalatok közül azok, a melyek elemi
erőt alkalmaznak, a hivatkozott törvény 15. §-a
alapján a gyári törzskönyvbe is fölveendők, vagyis
az iparigazolvány kiállítása alkalmával nemcsak
az c), hanem a b) (gyári) iparlajstromba is beve-
zetendők volnának.

A kérdés elbírálásánál azonban nem szabad
figyelmet kívül hagyni azokat a szempontokat, a
melyeket a törvény 14. §-a az iparfelügyelői telep-
vizsgálatok irányára vonatkozólag részletesen meg-
jelöl. A vizsgálat teendői közt fölemlíti a törvény
a tanoncügyet, továbbá a segédeknek és a mun-
kásoknak a vállalathoz való viszonyát, a vasárnap
munkaszünetéről és a munkás betegsegélyezésről
szóló törvények végrehajtását, a baleset elleni
védelmet, a baleset elleni biztosítást; vizsgálatot

követel továbbá abban az irányban, hogy a telepen nincsenek-e olyan intézmények, melyek a munkások keresetének élvezetét hátrányosan befolyásolják. Az iparfelügyelői vizsgálat jelzett irányelveiből az tűnik ki, hogy a törvényhozó az iparfelügyelet hatáskörét az olyan ipartelepekre ohajtotta kiterjeszteni, a mely ipartelepeken a felsorolt körülmények, vonatkozások és intézmények előfordulhatnak, tehát a mely telepek ily irányban való megvizsgálása kívánatos, sőt szükséges.

A vizsgálat irányelveit a bér vagy rész fejében való cséplést végző vállalatokra vonatkoztatva szükségképen következik, hogy az ilyen vállalatok iparfelügyelői megvizsgálása egyáltalán nem szükséges, mert a törvény által megjelölt körülmények, vonatkozások és intézmények e vállalatoknál, talán egyes, igen ritka kivételektől eltekintve, egyáltalán nem fordulnak elő. A cséplési vállalatok az egy fűtőn kívül általában sem munkásokat, sem tanoncokat nem foglalkoztatnak, a mennyiben munka alkalmával a gép kezelését rendszerint maga a vállalkozó végzi, állandó munkahelyiségük nincsen, a hol az egészségügyi és biztonsági követelmények betartására kellene felügyelni s így semmi ok nincsen arra, hogy a vállalatoknál iparfelügyelői gyár-, vagy telepvizsgálat tartassék. Sőt e vizsgálat megtartása akadályokba ütköznék, mert a bérért cséplő vállalatok munkahelyüket folytonosan változtatják.

Ez indokok alapján az 1893. évi XXVIII. t.-cz. és ipari törzskönyvek ügyében kelt 83405—900. sz. rendelet intencionak figyelembe vételével úgy kellett határoznom, hogy a mezőgazdasági terményeknek bér vagy rész fejében való cséplésével üzletszerűleg foglalkozó vállalatok az iparhatósági C) listámba nem jegyzendők be s az ilyen vállalatoknál zöld színű gyári törzskönyv lapok nem állítandók ki.

Budapest, 1903. június hó 11-én.

A miniszter helyett:

WICKENBURG, s. k.
államtitkár.

Sz. 5843—903. alisp.

Valamennyi elsőfoku iparhatóságnak.

Kereskedelemügyi miniszter urnak 69278. sz. a. kiadott rendeletét tudomásvétel végett közlöm. Székelyudvarhelyen, 1903. évi június 27-én.

Dr. Damokos,
alispán.

IV. Személyi hírek.

V. Pályázatok, hivatalos hirdetések és körövények.

1234—1903. kj. sz.

Folyó év május 20-án az atyhai havasi legelőről elveszett id. Győrfi Mózes atyhai la-

kosnak egy 14 éves, fehér szőrű, nagy testű, fél szemére vak tehene.

Atyha, 1903. június 19.

Simó István, k. főbíró.

Sopronvármegye alispánjától.

9675—1903. sz.

Valamennyi megyei és városi törvényhatóságnak.

Ismeretlen tartózkodású Stockinger Reginának az 1883. évi szeptember hó 5-én Darázsfalván törvényelen ágyból született Stockinger Máté nevű fia illetőségi ügyéből kifolyólag kihallgatása vált szükségessé, aziránt keresem meg címet, hogy nevezett hatósága területén köröztesse, feltalálás esetén illetőségi viszonyaira, illetve az 1886. évi XXII. t.-cz. 6. §. második pontjának megfelelőleg kihallgattatni s a nála levő és az illetőségre vonatkozó okmányát tőle bevenni s az eredményről sziveskedjék 60 nap alatt értesíteni.

Sopron, 1903. június 19.

Baán Endre dr, alispán.

Beregvármegye alispánjától.

10562—903. alisp. szám.

Valamennyi törvényhatóságnak.

Folyó évi május hó 18-án Hluhanics Mihály ignéczi lakos elmezavarodott György nevű fia Ignécz községből ismeretlen helyre megszökött.

Személyleírása: 17 éves, középtermetű, haja szőke, orra rendes, beszél ruthénül, különös ismertető jele: nyavalya betegségben szenved.

Eltűnéskor egy házi vászonból készült gatyá, fekete posztó kabát, fehérszőrű guba, báránybőr sapka és csizma volt rajta.

Felkérem, hogy nevezett törvényhatóságuk területén nyomoztatni sziveskedjenek.

Értesítést a határidőn belül csakis eredmény esetén kérek.

Beregszász, 1903. június 16.

Jobszty Gyula, alispán.

M. kir. Földmívelésügyi Miniszter.

5888. szám. VI—2.

A Kolozskara. Felsődetrethem, Marosludas és Fehéregyháza községekben az állam által létesített telepek telepítési okiratait azzal a kéréssel küldöm meg alispán urnak, hogy a telepítések feltételeit a vármegye azon községeiben, a hol feltehető, hogy állami telephelyekért kiszagdzák esetleg folyamodnának, alkalmas módon közhírré tenni sziveskedjék.

Megjegyzem, hogy a kolozskarai, felsődetrethem és fehéregyházi telephelyekre csak ev. ref. vallású, a marosludasi telephelyekre ev. ref. és róm. kath. vallású kiszagdzák fogadtatnak be telepesekül.

A telephelyek iránti kérvények hozzá-
intézendők és vagy közvetlenül, vagy az illető
birtokkezelőségek útján nyújtandók be.

A kérvényben okmányokkal, legegyszerű-
ben községi bizonyítvánnyal igazolandó a folya-
modó vallása, életkora, családi állapota, gyermeki-
nek száma, foglalkozása, kifogástalan erkölcsi
élete és vagyoni állapota, nevezetesen az, hogy
folyamodónak ingatlanokban, gazdasági élő és
holt felszerelésben, valamint készpénzben leg-
alább 2000 korona vagyona van, hogy továbbá
az ingatlanok, valamint a gazdasági élő és holt
felszerelés miből állanak, végül, hogy folyamodó-
nak adósságai nincsenek, vagy ha vannak, mily
összegre rugnak és milyen természetűek.

A telepeken szervezett kincstári birtok-
kezelőségek utasítva vannak arra, hogy a telep-
helyeket az érdeklődőknek a helyszínén mutas-
sák be és a szükséges felvilágosításokat is ad-
ják meg.

Budapesten, 1903. évi június hó 11-én.

DARÁNYI s. k.

Sz. 5664—903 alisp.

Valamennyi főszolgabíró urnak.

Földmivvelésügyi miniszter urnak a telepü-
lésre vonatkozólag kiadott 5888. szám alatti
rendeletét azon felhívással közlöm, hogy a telep-
helyekért folyamodóknak a külön megküldött
települési okirattól nyujtsor tájékoztat a fel-
tételre vonatkozólag.

Székelyudvarhelyen, 1903. évi június hó 22.

Dr. Damokos,
alispán.

5728—1903. alisp. az.

Valamennyi főszolgabíró urnak, a székelyudvar-
helyi rendőrkapitányságnak és a községi elől-
járóságoknak.

Kereskedelemügyi miniszter urnak 28559
szám alatt az ipari munka vasárnapi szünete-
lése tárgyában kiadott rendeletét tudomás vétel
és szigorú ahhoz alkalmazkodás céljából közlöm.

Székelyudvarhely, 1903. június 23.

Dr. Damokos,
alispán.

(Másolat.)

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1903. évi
28559. számú rendelete,

az ipari munka vasárnapi szünetelése tár- gyában.

Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről
szóló 1891. évi XIII. törvényczikk 3. §-a alap-
ján, az 1891. évi 37892., illetve 1892. évi 14837.
továbbá az 1893. évi 84842., az 1899. évi 27584.,
az 1900. évi 81459., az 1901. évi 31412., 63617.,
66058., 86753., valamint az 1902. évi 19173.,
22436., 34183., 45677., 60067. és 86040. számok

alatt eddig kibocsátott összes rendeletek hatályon
kivül helyezése mellett, az időközben változott
viszonyok és kívánalmak figyelembe vételével
azon ipar-nemeket, amelyeknél s azon módoza-
tokat, amelyek mellett az ipari munka vasárna-
pokon és Szent István király napján végezhető
lesz, a belügyminiszterium vezetésével megbízott
miniszterelnök, a földmivvelésügyi miniszter és a
horvát-szlavon-lalmát bán urakkal egyetértőleg a
következőkben határozom meg:

Végezhető lesz az ipari munka:

I. mert az üzem félbeszakítása lehetetlen:

1. az agyag-, porcelán-, majolika és kő-
edény-iparnál, nemkülönbén a mesz-, fűsz-, cze-
ment- és tégláégető iparnál kizárólag az égetési
munkák;

2. borkereskedőknél, illetve borkaktáraknál
és pinczészetnél a házilag végzendő sürgős javi-
tási munkák;

3. a bőriparnál a kavarási és bőrforgatási
ipari munkák, de csak legfeljebb délelőtt 9 óráig;

4. a cukoriparnál a cukorgyártással és
finomítással járó munkák;

5. az eczetiparnál a feltöltési és az erje-
dési műveletek körül végzendő ipari munka;

6. a fehérítési iparnál a chlorozási és lugo-
zási munkák legfeljebb délelőtti 10 óráig;

7. a keményítő iparnál;

8. a kenderáztatási iparnál azon ipari
munkarész, mely a végzendő művelet természo-
ténél fogva félbeszakítást nem tűr;

9. a kertészeti iparnál a termeléssel és
mivveléssel kapcsolatos félbeszakíthatlan és sür-
gős munka;

10. a kőolajfinomító iparnál azon ipari
munkarész, mely a végzendő művelet természo-
ténél fogva félbeszakítást nem tűr;

11. a légszesziparnál kizárólag a légszesz
előállítására, a lámpák meggyújtására és elől-
tására szükséges ipari munka;

12. a malomiparnál az őrlési művelet;

13. a papir-, papírpép és cellulose-iparnál
a félbeszakítást nem tűró munka;

14. a pótkávé- és katángszárító iparban
azon ipari munka, mely őszszel a répa vagy
gyökér feldolgozására és szárítására elkerülhe-
tellenül szükséges;

15. a sajt készítő iparnál, valamint a vaj-
gyártásnál a tejszín megsavanyodása miatt károk
nélkül félbe nem szakítható munka (22436—902.
V. 23.);

16. a szalámi-gyártásnál a félbeszakítást
nem tűró munka;

17. a selyem-iparnál:

a) a selyemgubók beváltásának ideje alatt
a selyemgubók átvétele s továbbítása, fojtása és
gondozása körüli munkák,

b) a selymértete-készítés által igényelt
munka;

18. a serfőző, maláta és

19. a szeszipar, valamint a szeszfinomítás
és élesztő-gyártás, az élesztőnek elfuvarozása,

nemkülönb a szeszipar és szeszfinomítás akadálytalan folyamatának biztosítása céljából mellőzhetetlen és el nem halasztható javítási munkálatok (86753/901.—II/19—902.);

20. a színnyomásnál és kékfestésnél végzendő azon munkák, melyek a folytonos üzem felbe nem szakíthatása miatt szükségesek;

21. a tesztagyártásnál a szárítással egybekötött munka déli 12 óráig;

22. az üveggyártásnál — amennyiben az regeneratív fűtő készülékkel üzetik, a fűtési, az üvegolvasztási és üvegfuvási — félbeszakítást nem tűrő munkák;

23. a vas- és aczélgéarak üzemágainál mindazon munkák, amelyek félbeszakítást nem szenvedhetnek, jelesen a vas- és aczéolvasztó, kavará, finomító és csőforrasztó pestek, hengerlő művek munkái, az ezekkel kapcsolatban levő és es üzemük folytonosságához szükséges összes műhelyek, a gáz- és gőzfejlesztő, szénégető, kokszegető, faaszaló, pörkölő és öntőüzemek, a helyi szállító pályák és egyéb mellékműveletek, valamint b. rendezések félbeszakítást nem tűrő munkái;

24. a vegyészeti iparnál az üzem azon egyes műveletei, melyek felbe nem szakíthatók, pl. az izzó-, láng- és olvasztó kemenczéknél, olomkamarák- és retortáknál folyó munkák stb.;

25. a villamos erőt, illetve áramot előállító telepeknél előforduló ipari munka;

26. a zománczott vasdedény-iparnál az olvasztási, égetési és ónégetési munkák.

II Mert a fogyasztó közönség igényei a folytonos üzembentartást megkövetelik:

A) Vasárnapokon és pedig

1. egész napon át:

a) a baromfi hizlaldák üzembentartásával járó összes munkálatok (86040/902.);

b) bucsukon és ájtatosságra szolgáló egyéb gyülekezeteken az ugynevezett bucsuczikkeknek, mint pl. imakönyvek, olvasók, viaszgyertyák stb. árusítása;

c) a cukrász és mézeskalács iparnál;

d) élő állatoknak felhajtása, szállítása, szállítás céljából ugy gyors-, mint teheráru gyanánt feladása, megérkezésükkor a szállítási eszközökből való kirakása és az állomásról rendeltetési helyükre szállítása, illetve bajtása, továbbá robbanékony áruknak a szállítási eszközökből való kirakása és hazaszállítása (31412/901. V/17. és 22436/902. V/23.);

e) a fenyképész-iparnál (34183/902. VII/18.);

f) fürdőintézeteknél a szükséges munkák;

g) hírlapok elárúsítása és széthordása;

h) izraelita husvétii kenyér előállítás és árusítása;

i) jégnek gyártása, árusítása, szállítás céljából való feladása, rendeltetése helyén kiadása és az állomásról elfuvarozása (63617/901. IX/25.);

j) kenyér, péksütemény, tej és gyümölcs elárúsítása és házhoz szállítása, az ezek árusítására berendezett üzletekből épügy, mint az egyes

pékműhelyekkel kapcsolatban — a kicsinybeni elárúsítás céljaira — különállóan létesített kereskedelmi üzletekből, melyekben azonban műhelyi segéd személyzet nem alkalmazható;

k) a kofák üzlete, amennyiben az áruk üdülő és mulatóhelyeken, vagy városban, illetve a községben kívül sátrak alatt, vagy valamely szokásos más állványon, asztalon, vagy a földön kirakva árusíttatnak;

l) lakásoknak sürgős átalakításánál a szükséges munkák, azonban csak a hatóságilag szabályozott költözködési időszakokban, valamint az ezeket megelőző és követő egy-egy hétben; a czimfestéssel foglalkozó iparosok iparához tartozó munka, de csak a törvényes költözködési napokat megelőző és követő 8 napon belül eső vasárnapokon és csak akkor, ha az magánhelyiségekben és műhelyekben végeztetik (84842/1893. XI/23. án);

m) a nyomdaiparnál a használtást nem tűrő állami és hatósági nyomtatványok, szinlapok, műsorok, gyászjelentések előlítása és széthordása;

n) országos vásárok napján az ipari és kereskedelmi elárúsítás és pedig nemcsak a vásártéren, hanem a vásártartó város, illetve község egész területén; ugyancsak országos vásárok alkalmával a szállítás, illetve fuvarozás. Addig, míg a baromvásárok vasárnapon tartatnak, ezen baromvásárokon a szijgyártók, kötelesek és bogárnok áruikat kirakhatják (84842/1893—XI/23., 86753, 901—II/19—902.);

o) a szálloda, vendéglő, sör-, pálinka- és bormérő kávéház- és kávémérő-iparoknál, ideértve a házhoz szülő megrendeléseket is, vagy az ily üzletekben szokásos bármily étel vagy ital kiszolgáltatását;

p) a szódavíz gyártása, elárúsítása és házhoz szállítása;

q) természetes virágok árusítása;

2. délutáni 5 óráig:

Oly községekben, melyek az országhatártól 10 kilométernél távolabb nem esnek, az ezen rendelet II. A. 1. pontjai alatt nem említett minden ipar és kereskedelmi elárúsítás.

3. déli 12 óráig:

a) a borbély- és fodrásziparnál az üzleti helyiségben, azontul csak magánlakásban, színházakban, vagy hasonló előadások alkalmából házhoz hiva;

b) a burgonyazuzó iparnál az áru előállítás és szállítása;

c) a gépiparnál a sürgős és halaszthatlan javítási munkák;

d) gyorsáruknak fuvarozása, felvétele és kiszolgáltatása általában, valamint sörnek, élő baromfinak és romlékony természetű élelmiszereknek (mint friss gyümölcs, friss főzelék, friss hus, friss hal, leölt baromfi, leölt vad, tojás, tej, vaj, turó, sajt stb.) fuvarozása, elszállítás céljából teherárúként való feladása, valamint a teherárúként érkező ily cikkekkel álló külde-

ményeknek kiadása és az állomásról való elfuvarozása oly helységekben, melyeknek állomásain az említett árukat szállító vonatok déli 12 óra után közlekednek, az említett árucikkek a vonatközlekedés idejéhez képest déli 12 órán túl is fuvarozhatók, vasuti szállításra felvehetők és kiszolgáltathatók (63617|901—IX|25. és 22436|902. V|23.);

e) a kézi zálogüzletekben a zálogtárgyak bezálogosítása és kiváltása (31412|901—V|17.);

f) a kisiparnál sürgősen rendelt javítási munkák;

g) a magánosok által a sütőhöz sütés céljából vitt tésztaneműeknek és húsféléknek az illető sütőműhelyben való kisütése, mindazonáltal azzal a korlátozással, hogy ezen munkálatok teljesítésére a sütőiparos rendes üzleti segédszemélyzetéből legfeljebb egy, erre önként vállalkozó egyént alkalmazhat s ezen délelőtti 10-től déli 12 óráig terjedő rendkívüli munkaidő az illető alkalmazót kötelezett munkaidejébe semmi czímen be nem tudható;

h) a mészáros, hentes és kolbászkészítő iparnál az elkészítés, elárusítás és szállítás;

i) sertéshizláló telepeknél a hizláshoz szükséges anyagok szállítása, sertéseknek a szállásokba vagy telepekre behajtása.

A június és július hónapokba eső vasárnapokon azonban oly városokban, melynek lakossága a 20.000-et meghaladja, a jelen 3-ik pont c), e), f), h) alatt elősorolt munkák csak délelőtti 10 óráig folytathatók.

4. Délelőtti 10 óráig:

a) minden, a napi élelmezése körébe tartozó cikkek, ugymint: zöldségfélék, só, liszt, cukor, kávé, fűszer, bor, thea, rum, csemegék, főzelékek, husneműek stb. elárusítása és házhoz szállítása, nemkülömben a szatócsüzletekben is az elárusítás és házhozszállítás;

b) a pékipari munkálatok, ide értve a pékműhelyekből történő elárusítást és házhozszállítást is;

c) vasárnapokra eső hetivásárokon az elárusítás és szállítás;

d) a vidéken és Horvát-Szlavonországok területén minden, a jelen rendelet II. A) 1., 2. és 3. pontjai alatt megnevezett ipari és kereskedelmi üzletében az elárusítás és házhozszállítás.

5. Délelőtti 9 óráig:

Az iparszerűen üzemeltetett ablaktisztítás és szobapadlófenyezés (60 067|902—IX|29.);

B) Szent István napján:

az A) 1. alatt felsorolt üzletekben kivéve a h), l) és n) pontok alatt felsoroltakat, továbbá a 2., a 3. a), b), d), f), g), i), a 4. a), b) és 5. pontok alatt felsorolt ipari munkák, az ott említett időn belül.

C) A munkaszüneti napot követő napon az ipari munka megkezdhető:

1. Éjjeli 1 órától:

A pékipar kivételével — mindennemű élel-

miszerek előállítására és szállítására nézve, amennyiben azt az illető iparág természete indokolja.

2. Reggeli 3 órától:

A fuvarozás előkészítésére és foganatba vételére nézve. (27.584|99—VI|28)

3. Reggeli 5 órától:

Élelmiszereket és italokat árusító és kimerő üzleteknél.

4. Reggeli 6 órától:

A pékipar körébe eső összes munkálatok.

A kemenczeűtés azonban, a mennyiben az nem a rendes üzleti segédszemélyzet igénybevételével történik, hanem az iparos házi cselédje által végeztetik, az 1884. évi XVII. t.-cikk rendelkezései alá eső ipari foglalkozásnak nem tekinthető s ehhez képest e munkálatra az 1891. évi XIII t.-cikk rendelkezései nem terjednek ki.

III. Mert a közforgalom vagy valamely hadászati vagy egyéb közérdek a folytonos üzemben tartást feltétlenül követeli:

1. Árvíz és más elemi csapás elleni védelmi munkák, valamint az illető elemi csapás következményeinek eltávolítására vagy orvoslására elkerülhetetlenül szükséges munkák;

2. hadászati szempontból sürgős építkezési, felszerelési, vagy szállítási ipari munkák;

3. a hordár és targonczás ipar;

4. oly ipari munka, mely a nyilvános közlekedés és közbiztonság érdekében halasztást nem szenvedhet, továbbá a tengeren járó hajók kazánjain, gépein és egyéb alkat részein hulaszthatatlanul teljesítendő sürgős ipari munka (45.677|902—VIII|28);

5. a lársas- és bérkocsi-ipar;

6. a temetkezési vállalatok;

7. ünnepélyeknél bármily díszítési munka;

8. a vasuti és hajózási üzemek, valamint a posta-, távirtda- és távbeszélő-üzemeknél előforduló ipari munka.

IV. Az idézett törvény 3. §. b) pontja szerint ipari munkát végezhetnek a mondott napokon azon önálló kisiparosok, kik maguk és pedig segédek és tanonczaik, valamint más segéd munkások igénybe vétele nélkül lakásukon dolgoznak.

V. Ha valamely üzlet állami egyedárúság tárgyát képező cikkek elárusítására fel van jogosítva, e mellett más cikkek vételével vagy elárusításával is foglalkozik, vagy amely ugyanazon üzlet-helyiségben más ipart is gyakorol, az — ezen utóbbi üzletkörre nézve — úgy az 1891. évi XIII. törvénycikknek hatálya, mint a jelen rendelet hatálya alatt áll.

Az egyedárúsági cikkek elárusítására jogosított üzletekben mindazonáltal az ezen árusításra nézve megengedett időn belül gyufa, szivarka-papír pipa, pipaszár, s közönséges fa- és papírzipkák árusítása is meg van engedve.

VI. A jelen rendeletben az egyes munkákra, illetve műveletekre nézve engedélyezett kivétel, csakis azon munkásokra és segédszemélyzetre vo-

natkozik, mely az illető munkánál, illetve művelet-nél tényleg alkalmazva van.

VII. Azon ipar nemeknél, melyeknél az ipari munka a fentiek szerint vasárnapokon is végezhető lesz, köteles az illető iparüző az ezen munkánál alkalmazott munkások olyatén felváltásáról gondoskodni, hogy a munkások legalább minden hóban egy teljes, vagy minden kéthétben egy fél vasárnapon munkaszünetet élvezzenek.

VIII. Az egyes közönségekre és egyes ipar-és kereskedelmi telepekre nézve általam külön engedélyezett, vagy még engedélyezendő kivételek a fenti rendelkezések által nem érintetnek.

Budapest, 1903. június 13.

L. ÁNG, s. k.

Sz. 54374. I—4. 1903.

(Másolat.)

Pályázati hirdetés

erdőőri szakiskolák tanulóinak felvétele tárgyában.

A királyhalmi, vadaszerdei, lipótvári és görgény-szentimrei m. kir. erdőőri szakiskolákba — melyeknek tanfolyama két évre terjed — a folyó évi október havában kezdődő tanfolyamra részint állami ellátás mellett, részint saját költségén, több tanuló fog felvétetni.

A felvétetni kívánók igazolni tartoznak, hogy:

1. tizenhét (17) éves életkorukat betöltötték s illetőleg az intézetbe való belépésük napjáig betöltik s harminczöt évesnél nem korosabbak;

2. ép, erős, egészséges, munkához és az időjárás viszonyaihoz szokott és edzett testalkattal s különösen jól látó, halló és beszélő képességgel bírnak, mely kellekek igazolására kincstári erdészeti orvos, honvedorvos, vagy vármegyei orvos bizonyítványa szükséges, megjegyeztetven, hogy minden az intézetbe felvett tanuló testi épisége és egészségi állapota az intézet orvosa által a jelentkezés alkalmával szigorúan felülvizsgáltatik s az, kinek szervezete hiányos, vagy a ki valamely ragályos, avagy az intézeti foglalkozás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenved, az intézetbe be sem fogadtatik;

3. az elemi iskolákat elvégezték, illetve folyékonyan jól írni, jól olvasni és a közönséges négy számművelet szerint jól számolni tudnak;

4. erkölcsi magaviselete jó;

5. katonai kötelezettségben állnak-e, igenlő esetben kötelesek ezt az erkölcsi bizonyítványt kiállító hatóság által igazoltatni.

Bejelenteni tartoznak továbbá, hogy kérvényükre a válasz mely cím alatt, illetve mely vármegyében, vagy mely hivatal útján és mely postaállomásra küldendő.

Tájékoztatásul megjegyeztetik, hogy azon tanulók, kik saját költségükre vétetnek fel az ellátásért és az intézetben való tartózkodás idejére adott ruházatért évi 300 (háromszáz) koronát fél évi előleges részletekben fizetni s ehhez képest a felveendő tanulók, esetleg azok szülei, gyámjai, vagy munkaadói kir. közjegyző előtt kiállított okmányokkal igazolni tartoznak, hogy az évi 300

korona eltartási költséget a kitűzött időre pontosan befizetik.

Az állami eltartás mellett felvett tanulók, illetve azok szülei, gyámjai, vagy munkaadói azon esetben, ha a tanuló az erdőőri szakiskolát a tanfolyam teljes bevégezése előtt önként elhagyja, vagy az intézeti szabályzat értelmében elbocsátatik, a ráfordított költségeket egy évre 300 koronával számítva az államnak megtéríteni kötelesek s ugyanerre nézve, hogy ezt az illető szakiskola igazgatóságának felszólítása után legkésőbb hat hét alatt teljesítik, szintén közjegyző előtt kiállított okmányt tartoznak bemutatni. Minden tanuló tartozik a szakiskolába való belépés alkalmával hozni 6 inget, 6 lábravalót, 6 zsebkendőt, 10 pár kapcsát, vagy harisnyát, egy pár erdőjárásra alkalmas erős bagaria csizmat és pedig valamennyit új állapotban.

A fennálló szakiskolai szabályzat értelmében figyelmeztetnek tehát azok, kik az erdőőri szakiskolába felvétetni óhajtanak, hogy s a j á t k e z ü l e g i r t és kellően felszerelt kérvényüket, melyhez az állami ellátás mellett felvétetni óhajtónak azok szegénységi állapotát igazoló hiteles községi bizonyítvány is melléklendő, azok pedig, kik akár magán, akár állami erdészeti szolgálatban állanak, mindig előljáró tisztjük, vagy hatóságuk útján legkésőbb folyó évi július hó 15-ig a földművelésügyi miniszteriumhoz adják be.

A hiányosan felszerelt és a fenti határidőn túl beadott kérvények figyelembe nem vétetnek.

Budapest. 1903. évi június hó 4-én.

M. kir. földművelésügyi miniszter,

5744—903. alisp. szám.

Szekelyudvarhely város rendőrfőkapitánya, a három főszolgabíró és valamennyi község előljáróságának.

Közhírré tétel végett értesitem, hogy a cs. és kir. 12. hadtest élelemszükségleteit ajánlati tárgyalások útján a következő napokon és helyeken biztosítja: Gyulafehérvárt 1903. július 9-én: Gyulafehérvár, Szászváros, Erzsébetváros és Abrudbánya; Nagyszébenben július 13-án: Nagyszében, Fogaras, Nagydisznód, Medgyes és Szekelyudvarhely; K o l o z s v á r t július 14-én: Kolozsvár, Marosvásárhely és hozzá tartozó sátoztábor, valamint Beszterceze; B r a s s ó b a n július 15. és 16-án: Brassó, Botfalva, Szentpéter, Hóltövény, Földvár, Feketehalom, Keresztényfalva, Vidombák és Rozsnyó kiszolgáltatási állomások számára.

A további tudnivalók és föltételek „Udvarhelyvármegye Hivatalos Lapja” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyv-, papír-, író- és rajzszerkesztésében) Szekelyudvarhely, Kossuth-utca 15. sz. bármikor megtekinthetők.

Szekelyudvarhely, 1903. június hó.

Dr. Damokos,
alispán.

67—1903. közp. vál. sz.

Hirdetmény.

Udvarhelyvármegye központi választmánya a képviselőválasztó jogosultak összejárása ellen beadott felszólamlásokat és észrevételeket a folyó év július hó 6-án d. u. 3 órakor a vármegyeház kis tanács termében tartandó nyilvános ülésében fogja érdemleges elbírálás alá venni.

Miről érdekeltek azzal értesítettek, hogy ezen gyűlésen megjelenni jogosultak.

Udvarhelyvármegye központi választmányától.

Székeludvarhely 1903. június 26.

Dr. Damokos Andor,
alispán, közp. vál. elnök.

(Másolat) Magyar királyi Honvédelmi Miniszter
42322. XIV. szám.

Udvarhelyvármegye közönségének

Budapest székes főváros törvényhatósága által József főherceg ur ő cs. és kir. fensége honvéd főparancsnokságának 25-ik évfordulója emlékére a m. kir. honvédség kötelékébe tartozó vagy tartozott egyének árvai vagy félárvai neveltetésére létesített alapítványi helyek közül az 1903|1904 tanév kezdetén a József főhercegben hely kerül betöltés alá, mely helyekre nézve kijelölés joga az illetőségre való tekintet nélkül ő császári és királyi fenségét József főherceg urat illetőleg családjának mindenkori legidősebb férfi tagját illeti meg.

Ezen helyek betöltése céljából az alábbi pályázati hirdetményt bocsátom ki.

Pályázati hirdetmény.

Budapest székes főváros közönsége által József főherceg ur ő császári és királyi fensége honvéd főparancsnokságának 25-ik évfordulója alkalmából s annak emlékére a m. kir. honvédség árvai részére az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül folyó évi szeptember 1-től a József főhercegben két hely kerül betöltés alá, melyeknek betöltése céljából ezzennel pályázat hirdetik.

A felvétel kellekeikéig igazolandó: a) az, hogy a felvételt kért gyermek tényleg a m. kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó apának törvényes leszármazója, b) a vagyontalanság, c) félárvánknál, a kik t. i. apállanak vagy anyállanak az életben levő szülő vagyontalansága, d) hogy az árva 6-ik életét már betöltötte és, hogy a 10-ik életét még túl nem haladta, e) hogy ép testű és elméjű a himlőn átesett vagy ellene sikerrel beoltott.

Az árvakora és a szülők elhalálása hiteles anyakönyvi kivonattal testi és elméleti állapot a himlőoltás és vagyontalanság közhatalmúlag hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

A kellően felszerelt bélyegtelen kérvények, melyekben a szülő vagy gyám neve, állása és

lakhelye (város megye utolsó posta) is felemlítendő folyó évi augusztus hó 1-éig a m. kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be, a nonnan Budapest székesfőváros hatóságához fognak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József főherceg ur ő császári és királyi fenségéhez fognak felterjesztetni.

Az alapítványi helyek az 1903|1904 tanév kezdetén lesznek betöltendők, s a felvételtől vagy felnem vételtől az árvák hozzátartozói Budapest székes főváros tanácsa által hatósági uton fognak értesíteni.

Felhivom ennél fogva a törvényhatóságot, hogy ezen pályázati hirdetményt a törvényhatóság egész területén a szokásos módon a legszélesebb körben azonnal tegye közzé.

Budapest, 1903. évi június hó 16-án.

A miniszter helyett:
GROMON s. k.,
államtitkár.

Háromszékvármegye Alispánjától

8812—903. sz.

Hirdetmény

A közutakról és vámutakról szóló 1890 évi I. t.-cz. 33. §-a értelmében közhírré teszem, hogy Háromszékvármegye testületére vonatkozó 1903 évi utadó kiróvást magukban foglaló egyénienkénti lajstromok folyó év július 1-től 15-ig községekben a községházánál, városokban a városi adópénztárnál és amennyiben az utadó nyugdíj vagy fizetés után fizetett egyenes adó alapján volna kiróva, a vármegyei főjegyző irodájában közszemlére tételnek.

Erről érdekeltek oly hozzáadással értesítettek, hogy ezen idő tartama alatt irt helyeken a kiróvást megtekinthetik és amennyiben azt magukra nézve sérelmesnek találnák az 1890. évi I. t.-cz. 23. §-a értelmében ezen időtartam alatt a közigazgatási bizottságnál felszólamlást adjanak be, annyival inkább, mivel ezen időtartam után beadandó felszólamlások csak az esetben tárgytalnak érdemileg, ha azok a minimum, vagy százalék hibás kiszámítása ellen irányulnak.

Sepsiszentgyörgy, 1903. június 17.

Szentiványi Miklós,
alispán

204—303. körj. sz.

Pályázati hirdetmény.

Szent-erzsébet községben lemondás folytán megüresedett — szabadlakás és havi 40—40 korona fizetéssel javadalmazott — nyári menedék házi dajkai állás kellekleg okmányolt pályázati kérés alapján azonnal elfoglalható. —

A felügyelő bizottság nevében és megbízásából:

Szent-Erzsébet, 1903. június 24.

Gombos Gábor
körjegyző.

Sz. 2580—903.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye homoródi járásához tartozó homoródkarácsonfalvi **körbábái állás** lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen kör áll Homoródoklánd, Homoródkarácsonfalva és Homoródujlalu községekből; a megválasztott bába tartozik Oklánd községben lakni.

Pályázni ohajtó okleveles bábák szabályszerüleg felszerelt folyamodványaitak hozzám **f. évi július hó 20-ig** annyival inkább adják be, mert később érkező folyamodványokat nem fogok figyelembe venni.

Ezen állással következő javadalmazás jár: Évi fizetés 100 korona, lakbér 40 korona. Szülésnél közreműködés és látogatási díj 8 napra 2 korona. A községi szegényektől díjak nem szedhetők.

Oklánd, 1903. június hó 20

SZABADY TIVADAR,
főszolgabíró.

Sz. ad 136—903

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye homoródi járásához tartozó Daróc nagyközségben a **községi orvosi állás** lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy az 1883. I. t.-cz. 9. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket hozzám **folyo évi augusztus hó 20-ig** adják be, a később beérkező folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

Javadalmazás: évi fizetés 1200 korona, lakpénz 100 korona, látogatási és vénnyirási díj nappal 40 fillér, éjjel 60 fillér, halottkémlési és huszszemlélési díjak, 2 hosszú öl tűzifa haza szállítva.

A községi orvos köteles kézi gyógytárt tartani.

A fizetés előleges havi részletekben, a lakbér évnegyedes utólagos részletekben fizettetik.

Oklánd, 1903. június hó 15-én.

SZABADY TIVADAR,
főszolgabíró.**Telepítési hirdetmény.**

A nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi Miniszter ur f. évi 5890. VII/2 szám alatt kelt magas rendeletével a Gróf Andrássy Gyula és Ecz-

ken Sándor féle maros-ludasai és maros-bogáti kincstári birtokok betelepítését rendelte el.

A birtok 141 telepre osztatott a melyből 106 ev. ref. és 35 kath. kiscgazda vétetik fel.

Felhivatnak tehát pályázni ohajtók, hogy kérvényüket a Nagyméltóságú földmívelésügyi Miniszter urhoz intézzék és ezt vagy oda vagy pedig alant irt kincstári birtokkezelőséghez minél előbb nyujtsák be

A kérvényben okmányokkal, legegyszerűbben községi bizonyítványokkal igazolandó a folyamodó vallása, életkora, családi állapota, gyermekeinek száma foglalkozása, kifogástalan erkölcsi élete és vagyoni állapota, nevezetesen az, hogy a folyamodónak ingatlanokban, gazdasági élő és holt felszerelésben valamint készpénzben összesen legalább 2000 korona vagyona van, hogy továbbá az ingatlanok, valamint a gazdasági élő és holt elszereles miből állanak, hogy végül folyamodónak adósságai nincsenek, vagy ha adósságai volnának, azok mily összegre rugnak és milyen természetűek.

A telepek területe 20—22—24 és kath. hold. és értéke a kincstár által felépített házzal együtt 7000—8000 koronáig, aszerint a mint jobb vagy rosszabb, közelebb vagy távolabb esik a községtől.

A telepházakból 20 falu rendszerben, és a többi tanyai rendszerben, minden telepesnek saját földjén épült.

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítással és a telepek megmutatásával készséggel szolgálunk.

Maros-Ludas, 1903. évi június 20.

Kincstári birtokkezelőség.

789—903 sz.

Árverési hirdetmény.

Csöb község alulírott eljárásága ezennel közhírré teszi, hogy Csöb község határában felfogott és jelenleg a községi bírónál levő 1 drb. 2 évben járó ökör öival, melynek ismertető jele: bal füle csonka hegyü, jobb fülén hátul kerék falvágás látható, mely állat még 1903 május 20-án lett felfogva, s miután tulajdonosa ez ideig nem jelentkezett az 1894 évi XII. t.-cz. 105. §. valamint a 48 000—894. F. M. rendelet 107. §. alapján leendő el árverezése **1903 év július hó 16-án d. e. 10 órakor** Csöb községházánál azonnali készpénzfizetés feltétele mellett eladatik. Megjegyeztetik, hogy igazolt tulajdonosa, az árverezés határnapjáig a felmerült költségek lefizetése után azonnal átveheti.

Csöb, 1903. június 20.

Gáspár Albert
körjegyző.

